

Příklad 2.11: Provedte odvození výrazu (2.105).

Výchozí vztahy ze skript (2.78) a (2.79):

$$\Delta \vec{E} - \frac{1}{c^2} \frac{\partial^2 \vec{E}}{\partial t^2} = \mu_0 \frac{\partial^2 \vec{P}}{\partial t^2} \quad (1)$$

$$\left[\left(\frac{\partial}{\partial t} + \frac{1}{T_2} \right)^2 + \omega_{21}^2 \right] \vec{P} = -2\omega_{21} \frac{|\vec{d}_{21}|^2}{\hbar} \vec{E} N \quad (2)$$

dále předpokládejme rovinnou vlnu, která je v rezonanci a platí $\omega = \omega_{21}$ a zároveň $\vec{E} = \vec{E}_0 e^{i\omega t}$ a $\vec{P} = \vec{P}_0 e^{i\omega t}$.

Odvození provedeme úpravami rovnice (2)

$$\begin{aligned} \left[\left(\frac{\partial}{\partial t} \right)^2 + 2 \frac{\partial}{\partial t} \frac{1}{T_2} + \frac{1}{T_2^2} + \omega^2 \right] \vec{P}_0 e^{i\omega t} &= -2\omega \frac{|\vec{d}_{21}|^2}{\hbar} \vec{E}_0 e^{i\omega t} N \\ \left[\left(\frac{\partial \vec{P}_0 e^{i\omega t}}{\partial t} \right)^2 + 2 \frac{\partial \vec{P}_0 e^{i\omega t}}{\partial t} \frac{1}{T_2} + \frac{\vec{P}_0 e^{i\omega t}}{T_2^2} + \omega^2 \vec{P}_0 e^{i\omega t} \right] &= -2\omega \frac{|\vec{d}_{21}|^2}{\hbar} \vec{E}_0 e^{i\omega t} N \\ \left[(i\omega)^2 \vec{P}_0 e^{i\omega t} + 2i\omega \frac{\vec{P}_0 e^{i\omega t}}{T_2} + \frac{\vec{P}_0 e^{i\omega t}}{T_2^2} + \omega^2 \vec{P}_0 e^{i\omega t} \right] &= -2\omega \frac{|\vec{d}_{21}|^2}{\hbar} \vec{E}_0 e^{i\omega t} N \quad / \quad \frac{T_2}{e^{i\omega t}} \\ \left[-\omega^2 \vec{P}_0 T_2 + 2i\omega \vec{P}_0 + \frac{\vec{P}_0}{T_2} + \omega^2 \vec{P}_0 T_2 \right] &= -2\omega \frac{T_2 |\vec{d}_{21}|^2}{\hbar} \vec{E}_0 N \\ (2i\omega + \frac{1}{T_2}) \vec{P}_0 &= -2\omega \frac{T_2 |\vec{d}_{21}|^2}{\hbar} \vec{E}_0 N \\ \vec{P}_0 &= -\frac{2\omega T_2 |\vec{d}_{21}|^2}{\hbar (2i\omega + \frac{1}{T_2})} \vec{E}_0 N \end{aligned}$$

Což je hledaný vztah (2.105).

Příklad 2.12: Odvoďte výraz (2.110).

Vyjdeme ze vztahu (2.80) a předpokladů, že rozdíl populace enegetických hladin N není funkcí času a $\omega \gg \frac{1}{T_2}$. Opět platí $\vec{E} = \vec{E}_0 e^{i\omega t}$ ($\vec{E}^* = \vec{E}_0 e^{-i\omega t}$) a $\vec{P} = \vec{P}_0 e^{i\omega t}$.

$$\begin{aligned} \left(\frac{\partial}{\partial t} + \frac{1}{T_1} \right) (N - N_0) &= \frac{1}{2\hbar\omega_{21}} \left[\vec{E} \left(\frac{\partial}{\partial t} + \frac{1}{T_2} \right) \vec{P}^* + \vec{E}^* \left(\frac{\partial}{\partial t} + \frac{1}{T_2} \right) \vec{P} \right] \\ \frac{1}{T_1} (N - N_0) &= \frac{1}{2\hbar\omega} \left[\vec{E} \left(-i\omega + \frac{1}{T_2} \right) \vec{P}^* + \vec{E}^* \left(i\omega + \frac{1}{T_2} \right) \vec{P} \right] \\ \frac{1}{T_1} (N - N_0) &= \frac{1}{2\hbar\omega} \left[\vec{E} (-i\omega) \left(\frac{2\omega T_2 |\vec{d}_{21}|^2}{\hbar (2i\omega)} \vec{E}^* N \right) + \vec{E}^* (i\omega) \left(-\frac{2\omega T_2 |\vec{d}_{21}|^2}{\hbar (2i\omega)} \vec{E} N \right) \right] \\ \frac{1}{T_1} (N - N_0) &= \frac{1}{2\hbar\omega} \left[-2 |\vec{E}|^2 \frac{\omega T_2 |\vec{d}_{21}|^2}{\hbar} N \right] \end{aligned}$$

$$\frac{1}{T_1}(N - N_0) = -|\vec{E}|^2 \frac{T_2 |\vec{d}_{21}|^2}{\hbar^2} N$$

Intenzitu optického záření můžeme napsat jako $I = \frac{1}{2} \varepsilon_0 c |\vec{E}|^2$ a zavedeme-li saturační intenzitu vztahem

$$I_s = \frac{c}{2} \frac{\hbar^2 \varepsilon_0}{T_1 T_2 |\vec{d}_{21}|^2}$$

Dosažením posledních dvou vztahů do odvozeného výrazu a jeho úpravou dostáváme

$$(N - N_0) = -\frac{2I}{\varepsilon_0 c} \frac{\varepsilon_0 c}{2I_s} N$$

$$N + N \frac{I}{I_s} = N_0$$

$$N = \frac{N_0}{1 + \frac{I}{I_s}}$$